

מידעון משק החשמל ואנרגיה מתחדשת

מאי 2021

לקוחות יקרים,

המגמות במשק החשמל, אותן סקרנו במידעונים קודמים, ממשיכות לבוא לידי ביטוי בהחלטות רשות החשמל ויתר משרדי הממשלה העוסקים במלאכה: יותר אנרגיות מחדשות, יותר אגירה ויצירת תחרות באספקה.

בימים אלה, מקדמת רשות החשמל שימועים העוסקים בתחום האספקה לקראת הסדרת מקטע זה בשנתיים הקרובות. נכון לעכשיו, פיילוט האספקה עתיד לצאת לדרך עד לתחילת חודש ספטמבר השנה ורישיון האספקה שיוענק פורסם להערות הציבור יחד עם ל"ז יישום האסדרה. במקביל, פרסמה רשות החשמל שימועים העוסקים בפרישת מונים חכמים ובעקרונות לניהול מידע. דומה אם כן, שרשות החשמל מתעתדת לעסוק במקטע האספקה בשנים הקרובות וקידום התחרות והשירותים שצרכנים יוכלו לקבל.

גם במקטע הייצור מנסה רשות החשמל לעשות סדר. על מנת להבטיח תפעול נכון יותר של מקטע הייצור, מבקשת הרשות לשמוע את הציבור ביחס לאפשרות איחוד התחנות הקובנציונאליות תחת אותו מודל שוק. נוסף על כך, פרסמה רשות החשמל שימוע לשילוב מתקנים בטכנולוגיה פוטו-וולטאית במקטע ההולכה, כאשר הבשורה היא שמתקנים אלו ישתלבו במחירי שוק ולא בהליך תחרותי כפי שנעשה עד כה. בהקשר זה יוער, שרשות החשמל לא פוסלת את האפשרות שמתקנים אלה יוכלו לבצע עסקאות בחשמל עם צרכנים.

כל אלה חלים כאשר ברקע מתפרסמים מסמכי מדיניות המלמדים כי מגמת המעבר לאנרגיות מתחדשות ואגירת החשמל רק תלך ותעמיק. בעניין זה, יום כדור הארץ היווה הזדמנות מצוינת לפרסום מסמכי מדיניות לטווח ארוך על ידי משרדים שונים אשר מצביעים על יעדים שאפתניים במיוחד לצורך צמצום פליטות. גם אם ישימות יעדים אלה מוטלת בספק, אין עוררין שהם מאפיינים מגמה שלא ניתן להתעלם ממנה.

במידעון זה תמצאו הפניה להחלטות והשימועים שיש להם, לדעתנו, חשיבות מיוחדת ללקוחותינו, אולם אין בו כדי להוות תחליף לעיון בפרסומים הרשמיים של משרדי הממשלה השונים.

המסמכים מחולקים לפי מספר קטגוריות (למעבר לחצו על הקישור):

- [• מסמכי מדיניות](#)
- [• אספקת חשמל ללא אמצעי ייצור](#)
- [• מקטע הייצור](#)
- [• פרסומים נוספים](#)

נבהיר כי מידעון זה מתייחס להחלטות שנקבעו עד ליום 12 במאי 2021 וכי אין כוונה לכסות את כל ההחלטות והשימועים שפורסמו על ידי רשויות המדינה, אלא להביא כאמור את עיקרי המסמכים המרכזיים לטעמנו.

משרד אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות' זמין לרשותכם בכל שאלה.

מסמכי מדיניות

▪ התכנית לעמידה ביעדים להפחתת פליטות במשק האנרגיה בשנת 2050

בהמשך להודעת משרד האנרגיה מחודש דצמבר 2020 בדבר קביעת יעדי מדיניות להפחתת פליטות במשק האנרגיה הישראלי עד לשנת 2050 (על אודותיה פירטנו במסגרת מידעון חודש דצמבר – ראו [קישור](#)), ביום 18 באפריל 2021 פרסם משרד האנרגיה להערות הציבור את התכנית לעמידה ביעדים להפחתת פליטות במשק האנרגיה בשנת 2050. כפי שהוצע במסגרת הפרסום מחודש דצמבר, התכנית כוללת יעד הפחתה של 80% בפליטות גזי החממה במשק עד שנת 2050. כן כוללת התכנית מספר יעדי משנה, לרבות: מחויבות לסגירת התחנות הפחמיות עד שנת 2025, הפחתת פליטות גזי חממה בסקטור החשמל בשיעור של בין 75% ל- 85% עד שנת 2050 ושיפור שנתי של 1.3% במדד עצימות האנרגיה (צריכת האנרגיה ליחידת תוצר). התכנית כוללת התייחסות למשק החשמל, התחבורה, התעשייה, הגז הטבעי וכן לתכנון תשתיות ושיתופי פעולה אזוריים.

התכנית קובעת מספר עקרונות אסטרטגיים הנדרשים ליצירת התשתית לעמידה ביעדים:

- ✓ מעבר המשק לאנרגיית שמש, ואיתו הצורך באגירה מאסיבית;
- ✓ השקעה ובחינה של טכנולוגיות חדשניות, לרבות מימן, תפיסת פחמן ואנרגיות מתחדשות שמקורן בים;
- ✓ פיתוח רשת החשמל, תכנון תשתיות מקיים, הטמנת קווי מתח חלף קווים עיליים, ביזור רשת החשמל וקירוב הייצור לצריכה;
- ✓ טרנספורמציה אנרגטית של מבני מגורים לרבות חשמול המגזר הביתי, תוך החלפת השימוש בגז בישול לשימוש בחשמל;
- ✓ מעבר לרכב חשמלי, תוך הפסקת השימוש במנועי בעירה המבוססים סולר ובנזין;
- ✓ התאמת מערכת הגז הטבעי להובלת מימן ומיצוי יכולת ייצוא הגז הטבעי בתקופת המעבר.

על פי המודל שעל בסיסו נקבעה התכנית, עולה כי כדי לאפשר שיעור גבוה של אנרגיית שמש בתמהיל ייצור החשמל העתידי, יש צורך בכ-930-513 אלף דונם לטובת ייצור סולארי בשנת 2050. עוד עולה מהמודל כי על מנת לאפשר את שילוב האנרגיה הסולארית בתמהיל ייצור החשמל יש צורך ביכולת אגירה של יותר מ-54-34 ג'יגה-וואט עד לשנת 2050. בכל הנוגע לרשת, על פי המודל, כדי לאפשר אחוז גבוה של אנרגיית שמש בתמהיל ייצור החשמל יהיה צורך ביכולת הולכת אנרגיית שמש בגובה 10-16 ג'יגה-וואט מדרום הארץ למרכזי הצריכה לצורך מתן מענה להתפתחויות הביקוש הצפויות עד לשנת 2050. התכנית מדגישה כי עמידה ביעדי משק האנרגיה תלויה גם בעמידה ביעדי משק התחבורה, התעשייה וכן ביעדים בסקטור המבנים.

פרטים נוספים:

- ✓ מועד אחרון להגשת התייחסויות: **20 במאי 2021**;
- ✓ [קישור](#) לפרסום באתר רשות החשמל;
- ✓ [קישור](#) למפת הדרכים למשק אנרגיה דל פחמן עד שנת 2050 (התכנית);
- ✓ [קישור](#) למצגת בנושא משק האנרגיה לשנת 2050.

אספקת חשמל ללא אמצעי ייצור

▪ החלטה מס' 60105 – קביעת אסדרה למספקים שאין ברשותם אמצעי ייצור ותיקון אמות המידה למספקים קיימים

בהמשך לפרסום מחודש אוגוסט 2020 לקביעת עקרונות לפתיחת מקטע האספקה במשק החשמל (החלטה מס' 58604), ביום 3 במרץ 2021 פרסמה רשות החשמל החלטה המסדירה את פתיחת מקטע האספקה במשק החשמל למספקים חדשים ולאספקה לצרכנים ביתיים. ההחלטה מסדירה באמות המידה ובלוחות התעריפים את האסדרה שתחול על המספקים בהתאם לעקרונות שנקבעו בהחלטה מס' 58604 (למעט מספר שינויים).

כמו כן, ביום 7 באפריל 2021 פרסמה רשות החשמל קול קורא בקשר לנוסח רישיון האספקה ובמסגרת זו פרסמה הרשות לוח זמנים ליישום האסדרה (ראו [קישור](#) לפרסום רשות החשמל).

מספקים חדשים:

ביחס למספקים חדשים אשר יקבלו רישיון אספקה החל מיום 1 במרץ 2021 קבעה רשות החשמל את סימן ג' ("שירותים למספקים שאין ברשותם אמצעי ייצור"). סימן זה מאפשר למספקים לרכוש את כל החשמל המסופק לצרכניהם ממנהל המערכת, וזאת עד למכסה כללית של 400 מגה-וואט מתוכה 100 מגה-וואט מיועדת לצרכנים ביתיים, אשר תושלם על בסיס עיקרון "כל הקודם זוכה". סימן זה כולל, בין היתר, הוראות ביחס להעמדת בטוחה לטובת מנהל המערכת להבטחת פעילות המספק, לתשלום בעבור האנרגיה, לתשלום עבור הרכיב הקבוע של התעריף המשלים והוראות ביחס לבחירת סוג הצרכנים (ביתי/ לא ביתי). עוד נקבעה במסגרת הסימן הוראת שעה הנוגעת לחריגות מתכנית הצריכה היומית, לפיה עד ליום 1 בינואר 2022 מחיר החשמל יהיה בתעריף מחיר יום מראש חלף תעריף מחיר זמן אמת.

נוסף על כך, רשות החשמל תקנה את החלטה מס' 58604 בכל הנוגע להוכחת ההון עצמי, כך שניתן להוכיח עמידה בהון העצמי הנדרש (שגובהו 50 מיליון ש"ח) לפי ההון המצטבר של מבקשת רישיון האספקה ושל המחזיקות בה, כאשר נוצרה הבחנה בין המחזיקות בשיעור נמוך מ-20% במבקשת רישיון האספקה לבין המחזיקות בשיעור גבוה מ-20%.

מספקים קיימים:

בהתאם לקבוע בהחלטה מס' 58604, נקבע בהחלטה כי מספקים קיימים יהיו רשאים להתקשר עם צרכנים ביתיים שלהם מותקנת מניה רציפה המאפשרת את קריאת החשמל כל חצי שעה ולספק להם חשמל לפי אמות המידה החלות עליהם.

יוער כי במסגרת הביאורים להחלטה הבהירה רשות החשמל כי היא בוחנת שינויים לתעריף התע"ז ושינויים ללוח התעריף 1 – 5.4 "תעריפי צרכנות" כדי שישקפו בצורה טובה יותר את עלות התקנת ואחזקת המונים החכמים.

לוח הזמנים ליישום האסדרה הינו כדלקמן:

- ✓ פרסום נוסח רישיון גנרי לעיון הציבור – אפריל 2021
- ✓ פרסום נוסח רישיון גנרי סופי – יוני 2021
- ✓ קבלת בקשות לקבלת רישיונות – החל מיוני 2021
- ✓ בקשת שיוך ראשונה למספקים חדשים – יולי 2021
- ✓ שיוך ראשון למספק חדש (תחילת הפעילות) – 01 ספטמבר 2021

פרטים נוספים:

- ✓ [קישור](#) לפרסום באתר רשות החשמל;
- ✓ [קישור](#) להחלטה המלאה;
- ✓ [קישור](#) לסימן ג';
- ✓ [קישור](#) ללוח התעריף;
- ✓ [קישור](#) לנוסח המתקן של אמות מידה 51, 52, 62, ו-63;
- ✓ [קישור](#) לתיקון סעיף 2.2(ב) להחלטה מס' 58604.

▪ שימוע- עקרונות לפרישת מונים חכמים בקרב הצרכנים הביתיים

לאור פתיחת תחום אספקת החשמל לתחרות, ביום 27 באפריל 2021 פרסמה רשות החשמל שימוע להתייחסות הציבור בדבר פרישת מונים חכמים בקרב צרכני מתח נמוך שאותם תתקין חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן: "חח"י"). על פי הצעת הרשות, המונים החכמים יותקנו במסגרת חיבורים של צרכנים חדשים או כשקיים צורך להחליף מונה מטעמים תפעוליים או לנוכח אמות המידה (למשל, צרכן העובר לתע"ז מנדטורי). המונים החכמים יאפשרו קריאת נתונים בתקשורת מרחוק, קריאת נתוני צריכה בתדירות גבוהה, ניהול תעריפים דיפרנציאליים, תקשורת דו-צדדית, שמירה על אבטחת מידע, העברת נתוני צריכה לא מבוקרים (בזמן אמת או קרוב לכך) לצרכן או לצד שלישי מטעמו ועוד. רשות החשמל החליטה להכיר, בשלב ראשון, בעלויות הפרישה של 450 אלף מונים חכמים (המהווים כ-15% מכלל המונים הביתיים) עם אופציה ל-150 אלף מונים נוספים. כמו כן, החליטה הרשות להכיר בעלויות של חח"י שאינן עולות על עלות כוללת של 250 אירו לכל מונה. יוער, כי רשות החשמל בוחנת את הורדת רף התע"ז המנדטורי לצרכנים (כיום 40 אלף קוט"ש לשנה) וכן בוחנת עדכון של לוח התעריפים 1 – 5.4 באופן שישקף את העלויות המעודכנות של שרותי הצרכנות במשק בהתאם לסוג המונה של הצרכן, שיטת הקריאה ורמת השירותים שהצרכן מקבל.

פרטים נוספים:

- ✓ מועד אחרון להגשת התייחסויות: **18 במאי 2021** עד השעה **12:00**;
- ✓ [קישור](#) לפרסום באתר רשות החשמל;
- ✓ [קישור](#) למסמך השימוע המלא.

▪ **שימוע- עקרונות לניהול מידע במשק החשמל**

בהמשך לפרסומים מעלה, ביום 27 באפריל 2021 פרסמה רשות החשמל שימוע להתייחסות הציבור בדבר קביעת עקרונות לאופן בו ינהל מידע במשק החשמל (נתוני מניה ונתוני הצרכנות של צרכן או יצרן) וקביעת עקרונות לאופן בו יועבר מידע כאמור לשחקנים השונים. הרשות מציעה, בין היתר, כי הגורמים אצל בעל רישיון הולכה או חלוקה האחראים לקריאה, תפעול ותחזוקה של המונים יאספו את נתוני המונים במערכת נפרדת ובלתי תלויה במערכות אחרות של בעל הרישיון. מוצע שנתונים אלה יועברו למנהל המערכת בלבד.

נוסף על כך, נתוני המניה הגולמיים הלא מאומתים ממונים ומערכות ניטור איכות חשמל בעלי יכולת תקשורת מרחוק, יועברו באופן אוטומטי ורציף למנהל המערכת ולבעל המידע (הצרכן) על פי דרישתו. רשות החשמל מציעה תקופת מעבר בת 12 חודשים מיום ההחלטה על מנת לאפשר לכלל מחזיקי המידע במשק להיערך למבנה החדש.

פרטים נוספים:

- ✓ מועד אחרון להגשת התייחסויות: **18 במאי 2021** עד השעה **12:00**;
- ✓ [קישור](#) לפרסום באתר רשות החשמל;
- ✓ [קישור](#) למסמך השימוע המלא.

מקטע הייצור

▪ **שימוע – תיקון אמות המידה לצורך החלת מודל השוק על היצרנות הפרטית הקיימת ועל אנרגיות מתחדשות**

במטרה לייצר בסיס אסדרתי אחיד לכלל מתקני הייצור ברשת ההולכה, ביום 2 במאי 2021 פרסמה רשות החשמל שימוע להתייחסות הציבור במסגרתו היא מבקשת לתקן את האסדרה הקיימת ליצרנים ברשת ההולכה בכל סוגי הטכנולוגיה. תיקון האסדרה נעשה באמצעות תיקון והחלת אמות מידה המסדירות את אופן הפעולה של שוק האנרגיה בישראל בכל הנוגע לאופן תשלומי הזמינות, אופן הגשת תכניות הייצור ותכניות העמסה ותשלומים בעבור אנרגיה.

כמו כן, במסגרת השימוע מציעה רשות החשמל להסדיר את האפשרות של מנהל המערכת להקטין עומס של יצרנים באנרגיה מתחדשת וכן את מנגנון הפיצוי עבור פעולה זו. יוער, כי לצד יצירת האחידות, מציעה רשות החשמל לשמר את היכולת של יצרנים הפועלים בעסקאות בילטרליות להמשיך לפעול במתכונת זו, אך היא מאפשרת להם גם לרכוש חשמל ממנהל המערכת במחיר שוק. מוצע שהתיקונים ייכנסו לתוקפם החל מיום 1 ביוני 2022.

במסגרת השימוע מציעה רשות החשמל לערוך, בין היתר, את התיקונים הבאים:

- ✓ תשלום היצרן למנהל המערכת ייקבע לפי הנמוך מבין הצעת המחיר של היצרן לבין מחיר זמן אמת, כאשר הרשות בוחנת גם אפשרות של פיקוח על הצעות המחיר;

- ✓ במקרים בהם מנהל המערכת הורה על תכנית העמסה מעודכנת עד 4 שעות לפני מועד ההעמסה הצפוי, לא יחויב היצרן בתשלומים בגין סטיית זמינות ביחס להספק שעודכן אם הוכיח שאין ביכולתו לקבל גז טבעי לצורך עמידה בתכנית;
- ✓ יצרן הרשאי לעבוד בהעמסה עצמית יהיה רשאי לבחור אחת לחודש את שיטת ההעמסה בה הוא מעוניין לעבוד (העמסה עצמית או העמסה מרכזית);
- ✓ שינוי שעות הגשת תכנית הייצור ותכנית העמסה פרטנית יום מראש;
- ✓ תיקון תחולה של אמת מידה 104א כך שזו לא תורחב לגבי יצרנים באנרגיה מתחדשת.

בדברי ההסבר המצורפים לשימוע מפרטת רשות החשמל את תחולת ההחלטה על סוגי היצרנים השונים – יצרנים בילטרליים ויצרנים בזמינות קבועה הפועלים במסגרת החלטה מס' 241, יצרני אגירה שאובה, יצרנים עצמיים, מתקני קוגנרציה ויצרנים באנרגיה מתחדשת.

יוער, כי רשות החשמל החריגה את יחידות הייצור של חברת החשמל ואת יחידות הייצור של או.פי.סי מישור רותם מתחולת ההחלטה.

פרטים נוספים:

- ✓ מועד אחרון להגשת התייחסויות: **1 ביולי 2021** עד השעה **12:00**;
- ✓ [קישור](#) לפרסום באתר רשות החשמל;
- ✓ [קישור](#) למסמך השימוע המלא;
- ✓ [קישור](#) לדברי ההסבר לשימוע.

▪ שימוע – אסדרה ליצרנים באנרגיה מתחדשת המחברים לרשת מתח עליון להליכים לא תחרותיים – ברירת מחדל

יחד עם השימוע לעיל, ביום 2 במאי 2021 פרסמה רשות החשמל שימוע להתייחסות הציבור במסגרתו קבעה הרשות מכסה בגובה 500 מגה-וואט למתקני אנרגיה מתחדשת אשר רשאים להשתלב ברשת ההולכה בהתאם לכללי השוק המפורטים בשימוע לעיל ביחס ליצרנים באנרגיה מתחדשת.

לפי התיקון המוצע, תעריף האנרגיה של היצרן יהיה המחיר יום ראש או מחיר זמן אמת, כך שהיצרן יוכל לתזמן את הזרמת החשמל לרשת בהתאם למחירו, וזאת בין היתר באמצעות שילוב מתקני אגירה במתקן הייצור.

יוער כי החלטה זו תחול על מתקני ייצור באנרגיה מתחדשת שיתחברו או ישתלבו בחיבור צרכן המחובר לרשת ההולכה אשר יקבלו אישור תעריף עד ליום 31 בדצמבר 2025.

פרטים נוספים:

- ✓ מועד אחרון להגשת התייחסויות: **1 ביולי 2021** עד השעה **12:00**;
- ✓ [קישור](#) לפרסום באתר רשות החשמל;
- ✓ [קישור](#) למסמך השימוע המלא.

פרסומים נוספים

▪ מדיניות במשק החשמל – שילוב ברשת הולכת החשמל הישראלית גם חשמל המיוצר בגז טבעי בשטחי יהודה ושומרון

ביום 5 באפריל 2021 החליט שר האנרגיה על שילוב של חשמל המיוצר בגז טבעי בשטחי יהודה ושומרון (שאינו עלה על 800 מגה-וואט) ברשת הולכת החשמל הישראלית. הספק זה מיועד לשם מכירת חשמל לצרכנים פלסטינאים באותם שטחים ומכירה למנהל המערכת באמצעות הרשת כאמור, באופן שלא יפגע בשרידות המערכת ולא ישית עלויות עודפות על צרכני משק החשמל. יוער כי המדיניות נכנסה לתוקף עם מועד פרסומה.

פרטים נוספים:

[קישור](#) להחלטה.

מחלקת אנרגיה וצוות החשמל ישמחו לעמוד לרשותכם בכל שאלה:

מיכאל מקייה, שותף
michaelm@agmon-law.co.il
03-6078607

דן הכהן, שותף, ראש המחלקה
dan@agmon-law.co.il
03-6078607

טל ברקת, עורכת דין
talb@agmon-law.co.il
03-6078607

אדי אשכנזי, שותף
eddie@agmon-law.co.il
03-6078607